

**Odbor životního prostředí a
zemědělství**
oddělení právní a ochrany přírody

dle rozdělovníku

Datum
6. ledna 2023

Oprávněná úřední osoba
Ing. Ivona Démuthová

Číslo jednací
KUZL 1221/2023

Spisová značka
KUSP 86426/2022 ŽPZE

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán ochrany přírody a krajiny, příslušný podle:

- § 67, odst. 1, písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění
 - § 10 a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád
 - § 75, odst. 1 písm. d) a 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen zákon),
- posoudil žádost, a poté rozhodl takto:

společnosti Zemědělský výzkum spol. s r.o. se sídlem Zahradní 1, 664 41 Troubsko se

I. povoluje výjimka podle § 56 odst. 1 zákona, ze základních ochranných podmínek chráněných zvláště chráněného duhu živočicha - **čmeláka zemního** (*Bombus terrestris*), konkrétně ze zákazu držení, chování, dopravování a nabízení za účelem prodeje nebo služeb, uměle odchované jedince tohoto druhu, za účelem poskytování opylovací služby, a to za těchto podmínek:

1. Žadatel zajistí, že předmětem držení, chovu, dopravování a nabízení za účelem prodeje nebo služeb budou pouze rodové linie čmeláků zemních pocházejících z matek získaných z přírody ČR.
2. Manipulace a přeprava úlů bude prováděna odborně proškolenými pracovníky.
3. Výjimka se povoluje na dobu 5 let.

II. uděluje souhlas podle § 54 odst. 3 zákona, k vypouštění **čmeláka zemního** pocházejícího z matek získaných z přírody ČR, odchovaného v lidské péči, do volné přírody, a to v souvislosti s poskytováním opylovací služby na území Zlínského kraje, a to za těchto podmínek:

1. Předmětem vypouštění budou pouze rodové linie čmeláků odchované z potomstva jedinců pocházejících z matek získaných z přírody ČR.
2. Vypouštění čmeláků bude prováděno v souladu s biologii a životním cyklem čmeláka zemního, tedy v měsících březen – říjen.
3. Odchovaní jedinci čmeláků zemních nebudou vypouštěni ve zvláště chráněných územích.
4. Žadatel povede evidenci o vypuštěných čmelácích a k datu 31. 12. ji každoročně zašle odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje.

5. Souhlas se uděluje na dobu 5 let.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu:

- Zemědělský výzkum spol. s r.o. se sídlem Zahradní 1, 664 41 Troubsko, IČO: 26296080

Odůvodnění:

Dne 17. října 2022 podal Zemědělský výzkum spol. s r.o. se sídlem Zahradní 1, 664 41 Troubsko (dále jen "žadatel"), odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje žádost o udělení výjimky ve smyslu § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon") ze základních ochranných podmínek zvláště chráněného druhu živočicha - čmeláka zemního (*Bombus terrestris*), konkrétně na držení, chování, dopravování a nabízení za účelem prodeje nebo služeb, uměle odchované jedince tohoto druhu, a to za účelem poskytování opylovací služby.

Žadatel taktéž žádá o souhlas dle § 54 odst. 3 zákona, s vypouštěním zvláště chráněného druhu živočicha – čmeláka zemního, odchovaného v lidské péči do volné přírody, v souvislosti s poskytováním opylovací služby zejména na zahrádky a do sadů.

Dle § 70 odst. 2 a 3 zákona se k účasti na správním řízení přihlásil spolek Čmeláci PLUS, který v průběhu vedeného správního řízení navrhl správnímu orgánu podmínky pro vydání požadované výjimky a souhlasu. Spolkem navrhované podmínky Krajský úřad posoudil a zapracoval do výroku tohoto rozhodnutí. Podmínky týkající se odchytu nebyly akceptovány, jelikož žadatel o odchyt čmeláků z volné přírody nepožadoval.

Čmeláci rodu *Bombus* spp. patří podle přílohy III. Vyhlášky č. 395/1992 Sb., do kategorie ohrožených zvláště chráněných druhů (ZCHD) živočichů.

Ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů (ZCHD) citujeme ust. § 50 odst. 1 a odst. 2 zákona:

(1) Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Vybrané živočichy, kteří jsou chráněni i uhynulí, stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(2) Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

Podmínky, za jakých lze udělit výjimku ze základních podmínek ochrany pro tento ZCHD dle § 50 odst. 1 a 2 zákona, upravuje ust. § 56 odst. 1 téhož zákona:

(1) Výjimky ze zákazů u památných stromů, a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V pochybnostech o škodlivosti zamýšleného zásahu lze požádat o poskytnutí předběžné informace podle správního řádu.

Pro naše území je popsáno minimálně 20 druhů v přírodě se vyskytujících populací čmeláků rodu *Bombus* spp., viz [Čmeláci - Čmeláci \(cmelaci.cz\)](http://cmelaci.cz). Tito čmeláci jsou na našem území více či méně hojní, někteří jsou vzácnější, ustupující či dokonce vymírající, nebo takoví, kteří se vyskytují jen v určitých oblastech (biotopech). Každý z nich má určitou bionomii, popř. strategii, specifické nároky a vazby na biotop, proto jsou

i různě citliví k jeho změnám, v to zahrnujíc mezidruhovou konkurenci i konkurenci v rámci druhu, tzn. vůči rozšiřování jedinců příbuzného druhu, poddruhu či ekotypu populací odchovaných v zajetí.

Význam čmeláků jako zdatných opylovačů volně rostoucích rostlin i zemědělských plodin je velký. Na rozdíl od včel létají i za chladného počasí a za deště. Úbytek čmeláků způsobený nevhodným typem hospodaření (pěstování monokultur, používání chemických prostředků, zakládání sterilních trávníků a pod) je přitom zřejmý. Předmětem řízení o povolení výjimky a udělení souhlasu je čmelák zemní (*Bombus terrestris*). Záměrem žadatele je vypouštění čmeláků pocházejících z odchovů, z matek získaných z přírody v ČR, do volné přírody, a to za účelem opylovací služby.

Žadatel se dlouhodobě zabývá výzkumem a laboratorním chovem čmeláků. Chovaní jedinci pocházejí z odchytu provedeného na území České republiky. Jeho odbornost je doložena bohatou zkušeností na poli výzkumu, je úspěšným řešitelem výzkumných projektů zabývajících se čmeláky a podpory jejich výskytu v přírodě.

Krajský úřad spatřuje veřejný zájem v zajištění opylovací služby ve volné přírodě, zejména v sadech a zahradách v územním obvodu Zlínského kraje, což je podpořeno skutečností, že záměr nepředstavuje riziko ohrožení původní místní populace čmeláka zemního, jelikož zachování čisté populace geograficky původního ekotypu je zásadní pro ochranu tohoto druhu v naší přírodě.

Ve svém rozhodování se Krajský úřad řídil metodickým sdělením MŽP a MZe, který byl zpracován pro potřeby orgánů ochrany přírody při vydávání povolení výjimky podle § 56 zákona, které bylo uveřejněno ve Věstníku M6P (březen 2021 - částka 3).

Žadatel současně požádal o udělení souhlasu dle § 54 odst. 3 zákona s vypouštěním odchovaných čmeláků zemních, kteří pocházejí z matek získaných z přírody ČR, do volné přírody, a to v souvislosti s poskytováním opylovací služby na území Zlínského kraje. Krajský úřad v tom nespátřuje riziko zhoršení stavu volně žijící populace čmeláka zemního, jelikož se jedná o vypouštění v areálu původního výskytu daného druhu, a to za účelem obnovy jeho populace, stabilizace či posílení populací stávajících.

Z výše uváděných důvodů Krajský úřad žádosti vyhověl a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Výjimku i souhlas udělil na dobu 5 let.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle ust. § 83 odst. 1 správního řádu podat ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí k Ministerstvu životního prostředí ČR s uvedením rozsahu, v jakém je rozhodnutí napadáno, namítaného rozporu s právními předpisy nebo s uvedením nesprávnosti rozhodnutí či řízení, jež mu předcházelo. Odvolání se podává u Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Podané odvolání má v souladu s ust. § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání podané jen proti odůvodnění rozhodnutí je podle ust. § 82 odst. 1 správního řádu nepřipustné.

JUDr. Jolana Hulínová

vedoucí oddělení

(dokument opatřen elektronickým podpisem)

Rozdělovník:

- ZVT spol. s r.o. Troubsko
- Čmeláci PLUS z.s., Na Farkáně III 182/28, 150 00 Praha 5
- obce Zlínského kraje (mimo území CHKO)